13 - 4 - 23 [redacted]

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Aan Minister VWS Deadline: zsm

nota

Publicatie Cochrane literatuuranalyse

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Volksgezondheid
PD Covid-19 Informatie en Coördinatie
Team 2

Opgesteld door
[redacted]

Datum
11 april 2023

Kenmerk
3574259-1046364-PDCIC

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Cochrane Netherlands heeft de resultaten van een systematische literatuuranalyse en internationale vergelijking naar oversterfte opgeleverd. Dit onderzoek is mede uitgevoerd naar aanleiding van motie 1617, ingediend op 1 december 2021 door het lid Omtzigt (OMTZIGT). In deze motie werd verzocht de redenen en oorzaken van de oversterfte eind 2021 te onderzoeken. In het plan van aanpak werd aangekondigd dat er tevens een internationale vergelijking naar oversterfte zou plaatsvinden.

2. Geadviseerd besluit

Wij adviseren akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde aanbiedingsbrief en appreciatie aan de Tweede Kamer met als bijlage het onderzoeksrapport van Cochrane Nederland.

3. Kernpunten

- U biedt met deze brief het rapport van Cochrane aan.
- U geeft een samenvatting van het rapport.
- U geeft een appreciatie van het rapport waarin u aangeeft dat u het belang van onderzoek naar oversterfte ondersteunt. U noemt in dit kader dat u via meerdere lijnen onderzoek laat uitvoeren om de oorzaken van de oversterfte te onderzoeken.
- U geeft aan dat het rapport op dit moment geen noodzaak biedt om af te wijken van het staande beleid.

4. Toelichting

- Uit de literatuuranalyse blijkt dat er een grote variatie is in de toegepaste methodologie.
- Over het algemeen lijkt oversterfte vaker voor te komen onder ouderen, mannen, mensen met een lagere sociaaleconomische status, bewoners van institutionele instellingen en migranten.
- Het onderzoek beschrijft tevens dat er een trend zichtbaar wordt van hogere oversterfte in Oost-Europese landen en een lagere oversterfte in Scandinavische landen, Australië en Nieuw-Zeeland. De hoogste COVID-19-sterfte werd gezien in West-Europese landen, terwijl COVID-19-sterfte tevens het laagste was in Australië en Nieuw-Zeeland.

- Vaccinaties lijken samen te hangen met lagere oversterfte, maar aangezien de hogere vaccinatiegraad gepaard ging met de opkomst van de Omikron-variant, kan er geen causaal verband worden vastgesteld.
- In de appreciatie onderschrijft u de aanbeveling van de onderzoekers over het belang van meer onderzoek naar de oversterfte en u informeert de Kamer dat u via meerdere lijnen onderzoek laat uitvoeren om de oorzaken van de oversterfte te onderzoeken. Verder geeft u aan dat het rapport op dit moment geen noodzaak biedt om af te wijken van het staande beleid.

a. Draagvlak politiek
Het oversterfteonderzoek is een onderwerp dat veel politieke aandacht genereert. Het Cochrane onderzoek is mede uitgevoerd naar aanleiding van motie 1617, ingediend op 1 december 2021 door het lid Omtzigt waarin werd verzocht de redenen en oorzaken van de oversterfte eind 2021 te onderzoeken.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Het oversterfteonderzoek, en in het bijzonder de relatie tussen vaccinaties en oversterfte, is een onderwerp dat veel maatschappelijke aandacht genereert. De oplevering van dit rapport toont inzichten in de oorzaken van oversterfte, maar biedt geen reden om van het staande beleid af te wijken. Tevens geeft u aan dat verder onderzoek in lijn 3 naar de oorzaken van oversterfte in inmiddels van start kan.

c. Financiële en personele gevolgen
N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Deze brief is opgesteld door PDCIC en afgestemd met Cochrane Nederland, het RIVM en het CBS.

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
N.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.